

KONTAKT

Pismo Zjednoczenia Polskiego w Helsinkach

SIERPIEŃ - WRZESIEŃ - PAŹDZIERNIK 2015

NR 3-2015

ZAPRASZAMY NA SPOTKANIE

* Zapraszamy członków Zjednoczenia oraz wszystkich zainteresowanych naszą działalnością wraz z rodzinami **na tradycyjny jesienny piknik w Luukki, w niedzielę 13 września o godz. 12-tej.**

Ośrodek rekreacyjny Luukki znajduje się w północnej części Espoo przy Vihdintie. Można tutaj bardzo miło spędzić czas na wiele sposobów. Są szlaki dla łazików, jezioro i plaża dla wodniaków, można także łowić rybki, zbierać grzybki, iść do sauny, pograć w piłkę na boisku no i oczywiście pogrillować to i owo. W pobliżu jest też pole golfowe. Będzie również rozegrany doroczny turniej w mólky! Krótko mówiąc dla każdego coś miłego!

Niepogoda nam nie przeszkodzi, grilujemy w Takkatupa.

Do kawy i herbaty można przynieść własne wypieki. Zimne napoje każdy przynosi we własnym zakresie.

Spotykamy się przy Takkatupa. Adres: Luukintie 33, 02970 Espoo. Mapa książki telefonicznej Fonecty str. 91, kwadrat 1A. Dojazd z Helsinek autobusem nr 34.

Serdecznie zapraszamy! Zarząd ZP

ZE WZGLĘDÓW ORGANIZACYJNYCH PROSIMY O ZGŁOSZENIA DO 10.09.2014. MICHAŁ 050 3466660, JUREK 040 7275969.

W numerze:

- Str. 1 Aktualności,
- Str. 2 Tadeusz Kościuszko,
- Str. 3 Trochę poezji, Nasi polonijni medaliści,
- Str. 4 Lyhyesti suomeksi.

POLONIA W TURKU

* **24. maja** - Po polskiej mszy odbyło się spotkanie w sali parafialnej, jak zwykle przy kawie i przyniesionych obficie smakołykach. Zebranych powitała sekretarz Dorota Bracha dziękując licznie uczestniczącym w pikniku jaki zorganizowano w Sauno. Prezes Zdzisław Mackiewicz poinformował o uroczystości umieszczenia tablicy pamiątkowej na ścianie domu, w którym zatrzymał się Tadeusz Kościuszko w czasie podróży przez Szwecję do Ameryki, po zwolnieniu z więzienia w Petersburgu. Odświeżeniu tablicy dokonał Ambasador RP p. J. Niesyto.

* **7. czerwca** - Frekwencja dopisała, zarówno na mszy jak i na spotkaniu przy kawie w sali parafialnej. Zebranych w imieniu zarządu powitała sekretarz Dorota Bracha. Jak zwykle toczyły się rodaków rozmowy i panowała rodzinna atmosfera.

* **5. lipca** - Zaczęły się urlopy i wakacje, więc na mszę w języku polskim jak i na spotkanie przy kawie przybyła mniejsza niż zazwyczaj liczba osób.

* **2. sierpnia** - Na mszy w języku polskim frekwencja była w dalszym ciągu urlopową, tak że i na spotkaniu przy kawie uczestniczyła mniejsza liczba osób. Prezes w imieniu zarządu powitał zebranych i życzył, chociaż w mniejszym gronie, miłego spotkania.

Zdzisław Mackiewicz

POGRAM SPOTKAŃ DO KOŃCA ROKU

* **18. października** - tematem 150 rocznica urodzin Stefana Żeromskiego. Gościem będzie konsul Pan Piotr Chmiel.

* **26. października** - poniedziałek, godz. 19:00 w Tempeliakion kirkko koncert z okazji Święta Niepodległości RP. Wystąpi znakomita pianistka, wybitna Chopinistka Satu Paavola.

* **1. listopada** - Święto Zmarłych, spotykamy się w niedzielę o godz. 12:00 przy grobach polskich żołnierzy w parku Taivallahti, koło hali tenisowej przy ulicy Hieta-kannaksentie.

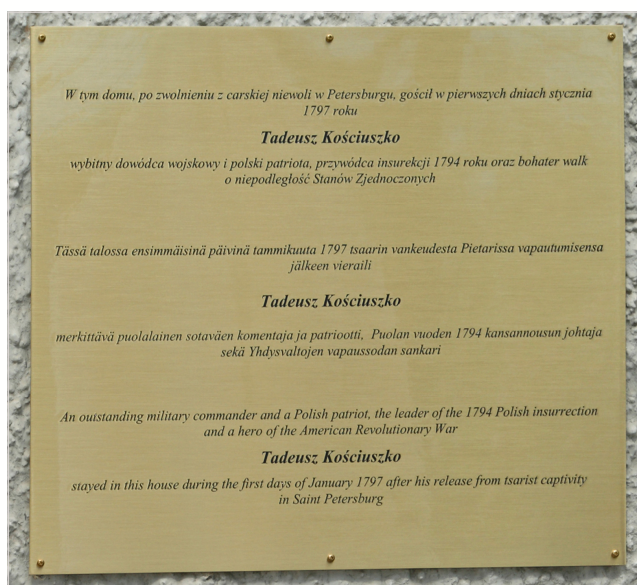
* **15. listopada** - Narodowe Święto Niepodległości, gościem będzie pułkownik Grzegorz Jeleński.

* **20. grudnia** - MIKOŁAJKI .

TADEUSZ KOŚCIUSZKO w TURKU w 1797 roku

W słoneczną sobotę 23 maja miała miejsce ceremonia odsłonięcia tablicy pamiątkowej poświęconej pobytowi Tadeusza Kościuszki w Turku w 1797 roku.

Tadeusz Kościuszko zatrzymał się w Turku w styczniu 1797 r., kiedy po zwolnieniu przez cara Pawła I udawał się przez dzisiejszą Finlandię i Szwecję do Stanów Zjednoczonych. Trasa przejazdu bohatera wiodła przez Haminę, Loviisę, Porvoo, Helsinki i Turku (Åbo). W Finlandii, będącej wówczas częścią Szwecji, podejmowany był z honorami należnymi jednemu z największych bohaterów walk o wolność swoich czasów. Na cześć Kościuszki w mieście urządzono uroczysty koncert, a pobyt wielkiego Polaka wywołał spore poruszenie wśród mieszkańców Turku.

Tablicę pamiątkową odsłonił Ambasador RP w Finlandii Janusz Niesyto w towarzystwie przedstawicieli władz miasta, Konsula Honorowego RP w Turku Jariego Rastasa oraz właściciela budynku, na którym została ona umieszczona – architekta i byłego konsula honorowego Republiki Włoskiej w Turku Benito Casagrande. Ceremonia odsłonięcia tablicy została poprzedzona seminarium, podczas którego głos zabrali Ambasador Janusz Niesyto i przewodniczący Rady Miasta Turku Seppo Lehtinen. Odczytano także interesujący referat dra Jana Konopki z Muzeum Kościuszki w Solurze (Szwajcaria) poświęcony pobytowi bohatera na ziemi fińskiej. W trakcie seminarium duet muzyczny w składzie Maja Metelska (wiolonczela) i Otto Räsänen (fortepian) wykonał utwory wybitnych twórców obu narodów – polskiego i fińskiego: Fryderyka Chopina i Jeana Sibeliusa – a także mało znany polonez b-moll skomponowany przez samego Tadeusza Kościuszkę. Podczas uroczystości obecni byli przedstawiciele władz miasta, konsulowie honorowi rezydujący w Turku oraz licznie przybyli przedstawiciele Polonii.

Wykonana staraniem Ambasady RP w Helsinkach tablica pamiątkowa została umieszczona na zabytkowym budynku przy ul. Linnankatu 3, gdzie w 1797 r. przez

około tygodnia nocował Tadeusz Kościuszko.

Umieszczony w trzech językach – po polsku, fińsku i angielsku – napis na tablicy pamiątkowej głosi: W tym domu, po zwolnieniu z carskiej niewoli w Petersburgu, gościł w pierwszych dniach stycznia 1797 roku Tadeusz Kościuszko, wybitny dowódca wojskowy i polski patriota, przywódca insurekcji 1794 roku oraz bohater walk o niepodległość Stanów Zjednoczonych.

Zjednoczenie Polskie reprezentowali członkowie Zarządu ZP, Michał Zieliński, Katarzyna Lehtonen, Brygida Antikainen oraz Prezes oddziału ZP w Turku Zdzisław Mackiewicz z małżonką. Michał Zieliński wręczył panu Lehtinenowi książkę „POLACY i POLONIA”. Pan Lehtinen podziękował za publikację i zapewnił, że książka ta będzie w Urzędzie Miejskim w Turku na honorowym miejscu. Książkę otrzymał również Pan Benito Casagrande.

Piotr Chmiel
Michał Zieliński

Tadeusz Kościuszko – urodzony 4 lutego 1746 roku w Mereczowszczyźnie generał polski i amerykański. Polski bohater narodowy. Pobierał nauki w Szkole Rycerskiej. Wyjechał na stypendium do Paryża, wrócił jako kapitan artylerii. Brał udział w wojnie o niepodległość Stanów Zjednoczonych. Fortyfikował tam obozy Armii Kontynentalnej. Zbudował twierdzę West Point. Został awansowany na generała brygady amerykańskiej. Po powrocie do Polski został powołany do wojska w stopniu generała-majora. Wykazał się odwagą walcząc w wojnie polsko-rosyjskiej w bitwach pod Zieleńcami i Dubienką. Po przystąpieniu króla Stanisława Augusta do Targowicy podał się do dymisji. Wyjechał do Lipska, potem do Francji i Włoch. Po powrocie do Polski wywołał w 1794 w Krakowie powstanie zwane kościuszkowskim, ogłosił insurekcję i objął władzę dyktatorską jako Najwyższy Naczelnik Siły Zbrojnej Narodowej. Rozbił wojska gen. Tomasowa pod Raclawicami, jednak po przegranej bitwie pod Maciejowicami został uwięziony w Petersburgu. Ostatnie lata spędził w Szwajcarii. Zmarł w Solurze 15 października 1817. Został pochowany na Wawelu.

Alicja

Tadeusz Kościuszko, jest jednym z najbardziej popularnych polskich bohaterów narodowych. Od 1800 roku zarówno w Polsce jak i w Stanach Zjednoczonych wydano o nim historyczne dzieła biograficzne, opowiadania, wiersze... Oto kilka z nich:

Julian Ursyn Niemcewicz, poeta i przyjaciel Tadeusza Kościuszki, ranny jak on pod Maciejowicami 10 października 1794 roku, tak opisuje tragiczne wydarzenia wielkiej klęski w utworze „**Smutki**”:

Gdy mnie wiodą przez pola, zasłane już trupem,
Gdy chciwy nieprzyjaciel, dzielący się łupem
Wesela i zwycięstwa okrzyki już szerzył
Co za okropny odgłos w uszy me uderzył
„Kościuszko już nie żyje, Kościuszko pojmany!”
Zdrętwiałem, a niepomny na własne me rany,
Los wodza, przyjaciela rzewnie oplakuję.
Ależ poczet żołnierzy z wolna postępuje,
Na łożu z dzid i liścia polnego usłanym,
Kurzawą i czarną krwią zewsząd oblanym,
Mężu dzielny! Na połyś zdrętwiały spoczywał,
Ostatek szat rozdartych rany twe okrywał.
Blady, słabyś wydawał jęki i tchnienie,
Śmierć zdała się nad tobą rozciągać swe cienie.

Po bitwie maciejowickiej Julian Ursyn Niemcewicz został wywieziony razem z Naczelnikiem do Petersburga i osadzony w twierdzy pietropawłowskiej. Doczekał tam, po dwóch latach i po śmierci Katarzyny II, uwolnienia Kościuszki i siebie przez nowego cara Rosji – Pawła I. Temu wydarzeniu poświęcił wiersz pt. **“Do Pawła”**

Wielki sławny uczeń Waszyngtona,
Miłośnik ludu, wolności obrona,
Gdy z mocarstwami trzema wojnę toczy
Za kraj i prawa umierać ochoczy,
Mocą, ranami, zdradą zwyciężony,
Poszedł w niewolę aż w północne strony,
Tam przez dwa lata smutną chwilę gonił
Za to , że wiernie ojczyznę bronił.
Aż też nareszcie Paweł tron osiada
Ten nową drogę do sławy wyszedził
Kiedy nareszcie Kościuszkę odwiedził
Wchodząc – więc rzecze – wolność ci przynoszę
I zwyciężonego, car, o przyjaźń proszę...

Franciszek Grzymała, poeta i publicysta, żołnierz napoleoński swój utwór pt. **“Pamięci Kościuszki”** poświęcił Naczelnikowi. Wiersz ten jest świadectwem szacunku narodu do człowieka, którego imię stało się symbolem prawości i miłości do Ojczyzny.

W dwóch światach praw człowieka obrońca waleczny,
Konającej Ojczyzny wziął ster niebezpieczny,
Spełnił się wyrok smutny – runął gmach wspaniały.
Padliśmy - a on nie dał upaść nam bez chwały!
Zniknie pamięć, na spizach i marmurze ryta,
Lecz cię w sercach Polaków potomność wyczyta.

Wyszukała dla Was w Internecie - Alicja

NASI POLONIJNI MEDALIŚCI

XVII Światowe Letnie Igrzyska Polonijne Śląsk 2015 odbyły się w dniach 1 - 8 sierpnia. Polonijne święto, te bez wątpienia największe sportowe igrzyska są organizowane w różnych miastach Polski już od 1934 roku. W tym roku były na Śląsku w kilku miastach: Katowice, Chorzów, Rybnik, Sosnowiec, Wodzisław Śląski. Finlandię reprezentowali nasi wspaniali i niezawodni sportowcy - **Hilkka i Henryk Ziemek**.

Biorą oni od lat udział zarówno w zimowych igrzyskach jak i w letnich. Tym razem wystartowali w windsurfingu; Hilkka zdobyła brązowy medal w konkurencji pań a Henryk srebrny medal w konkurencji panów powyżej 50-lat. **Wielkie wyrazy uznania za wytrwałość oraz jak najserdeczniejsze gratulacje za tegoroczne zwycięstwa i medale!**

Dodatkowe serdeczne gratulacje dla Henryka; otrzymał on bowiem specjalny puchar za to że nie zapomniał swoich korzeni i do dziś pamięta i mówi gwarą śląską. **Brawo Henryk!!!**

Alicja

LYHYESTI SUOMEKSI

SLEESIA 2015

Puolassa järjestettiin 1-8 elokuuta **XVII Polonia ke-säkisat - Sleesia 2015**. Se on epäilemättä suurin Polonia - urheilutapahtuma ja se järjestetään eri Puolan kaupungeissa vuodesta 1934; tänä vuonna Sleesiassa. Suomea edustivat Hilikka ja Henryk Ziemek. Molemmat tulivat kotiin mitaleilla ja Henrik toi vielä erikois pokaalin.

BRAVO!!!! Sydämelliset onnitellut! *Hallitus*

ILOISIA MUSTOJA KESÄSTÄ

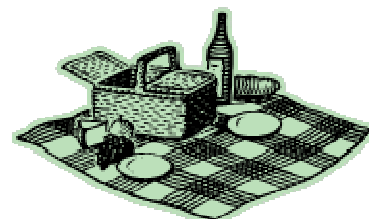
Wind-surfing kilpailu käytiin Rybnikissä pienellä järvel-lä, vesi oli 32 asteista johtuen rannalla sijaitsevasta voi-malaitoksesta, joka lämmitti veden. Henri varmaan ker-toi, että hän on aikanaan ollut rakentamassa kyseistä voimalaa.

Paitsi mitaleja: Henrille hopeaa, minulle pronssia surf-fauksessa, Henri sai paljon muuta huomiota, kuten usei-ta haastatteluja televisioon sekä paikallislehtiin, ja lopet-tajaisissa vielä kauniin pokaalin huomionosoituksena seikasta, että Henri edustaa paitsi Suomea, myös synty-mäkaupunkiaan Katowice/Chorzów. Siellä arvostettiin sitä tosiseikkaa, että hän ei ole unohtanut Sleesian mur-retta eikä siis juuriaan.

Terveisin, Hilikka ja Henryk

YHDISTYKSEN SEURAAVAT KOKOUKSET JA TAPAHTUMAT

- * **13. syyskuuta klo 12.00**, perinteinen syyshuviretki. Kutsumme kaikki jäsenet perheineen ja ystävineen, ja ne jotka ovat kiinnostuneita toiminnastamme, piknikil-le Luukin ulkoilualueelle.
Osoite: Luukintie 33, 02970 Espoo. Bussi 34 Helsin-gistä. Tavataan Takkatuvan vieressä. klo 12:00.

- * **18. lokakuuta** – kokouksen teemana kirjailijan Ste-fan Żeromskin 150-vuotissyntymäpäivä. Vieras Puolan Konsuli **Piotr Chmiel**.
- * **26. lokakuuta** – Temppeliaukion kirkossa klo 19, Puolan Itsenäisyyspäivän konsertti, esiintyy loistava chopinisti pianisti **Satu Paavola**.
- * **1. marraskuuta** – Pyhäinpäivä, perinteen mukaisesti käymme viemässä seppeleet haudoille. Tapamme Tai-vallahden tenniskentän puistossa sunnuntaina klo. 12.
- * **15. marraskuuta** - Puolan Itsenäisyyspäivä, vieras, COL. **Grzegorz Jeleński**.
- * **20. joulukuuta** – Joulujuhla.

Hallitus

ZJEDNOCZENIE POLSKIE w HELSINKACH

PL 279, 00121 HELSINKI

NORDEA: FI13 1247 5000 0012 63

E-mail: zpolskie@polonia-finlandia.fi

<http://polonia-finlandia.fi/>

ZARZĄD:

prezes
wiceprezes
sekretarz
skarbnik
członek
członek

Michał Zieliński
Katarzyna Lehtonen
Jerzy Gogulski
Ewa Rajatammi
Henryk Kaczmarek
Brygida Antikainen